

คู่มือการปฏิบัติงาน เพื่อการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

**“วต.เก.าลอยบางทกยดบนทลกรรมภกบาล
ปฏิบติงานปรองใส บำทลกบริชาตรชวกจวพองมำใ้
ประชาขมมีส่วร่วมการปองกันและปราบรามการกุริต”**

จัดทำโดย : งานนโยบายและแผน สำนักงานปลัด
องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะลอยบางหัก
หมายเลขโทรศัพท์ : ๐-๓๘๘๑๕-๗๒๒๙

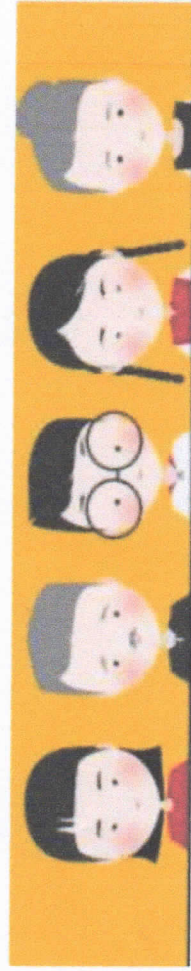
ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests) หรือเรียกว่าความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือบางครั้งเรียกว่า “การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย” ซึ่งเป็นการทุจริตที่ไม่เหมือนการทุจริตชนิดอื่น เพราะเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ที่หลากหลายมาก ตั้งแต่เรื่องเล็ก ๆ ไปถึงโครงการหรือการตัดสินใจหลายพันล้าน อีกทั้งการโกงอาจจะไม่เกิดขึ้นโดยตรง แต่อาจผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน และอาจไม่เป็นเงินเข้ากระเป๋าตัวเอง จึงอาจไม่มีหลักฐานให้เราจับได้ชัดเจน

ผลประโยชน์ส่วนตัว Private Interest

การทำสิ่งต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ส่วนตัว ครอบครัว เครือญาติ พวกพ้อง หรือเพื่อประโยชน์ทางความสัมพันธ์ในสังคม โดยกระทำในนามส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องหรืออ้างถึงอำนาจในสถานะ เจ้าหน้าที่รัฐ

รูปแบบของผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ

Public Interest

การที่บุคคลมีสถานะเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐ ได้กระทำตามหน้าที่ของตน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย เพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อประโยชน์ของรัฐโดยไม่ได้เกี่ยวข้องกับประโยชน์ส่วนตัว

คุณรู้ใหม่ว่าผลประโยชน์ทับซ้อนคืออะไร

การปฏิบัติงานพิเศษ

การนำโครงการสาธารณะไปเขตเลือกตั้ง เพื่อประโยชน์ทางการเมือง

การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์

การทบทวนผลประโยชน์ให้ตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง

การทำงานหลังเกษียณ

การรับข้อมูลภายใน

การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราวในกิจการที่เป็นของส่วนตัว

การรับของขวัญหรือรับผลประโยชน์

๑. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Acceptance of Benefit) เช่น รับของขวัญ เงินสนับสนุน เงินที่ลูกค้าของหน่วยงานบริจาคให้

๒. การทำประโยชน์ให้ตนเอง (Self-Dealing) คือ การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัวหรือพวกพ้อง จากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการให้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเอง เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้อำนาจหน้าที่ทำให้บริษัทตนเอง หรือบริษัทครอบครัวได้รับ งานมาจากรัฐ หรือฝากลูกหลานเข้าทำงาน

การทบทวนผลประโยชน์ให้ตนเอง ครอบครัว หรือพวกพ้อง

การทำงานหลังเกษียณ

๓. การทำงานหลังเกษียณไปแล้ว คือ การไปทำงานหลังออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมารับงานหรือเอาประโยชน์ให้กับตนเอง เช่น การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ขององค์กรด้านเวชภัณฑ์และสุขภาพออกจากราชการ ไปทำงานในบริษัทผลิตหรือขายยา เป็นต้น

๔. การทำงานพิเศษ คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเองรวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะในการเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชนหรือเป็นเจ้าของเอง นอกจากนี้ยังรวมถึงการใช้เวลา และเครื่องของรัฐ ในการทำงานพิเศษภายนอกที่ไม่ใช่อำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานด้วย เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ทำงานที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอย่างเต็มที่แต่เอา เวลาไปปฏิบัติงานพิเศษอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานตามกฎหมาย

๕. การรับข้อมูลภายใน (Inside Information) คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของราชการ หรืออื่น ๆ ข้อมูลไปเปิดเผย เพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องในการแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐทราบข้อมูลโครงการตัดสินใจบ้าน จึงบอกให้ญาติพี่น้อง ไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการดังกล่าว เพื่อขายให้กับราชการในราคาที่สูงขึ้น

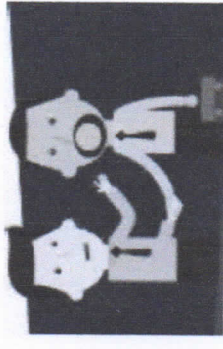

๖. การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ชั่วคราว ในกิจการที่เป็นของส่วนตน(Using Employer's Property for Private Usage) เพื่อประโยชน์ส่วนตัวของเจ้าหน้าที่ของ รัฐและทำให้หน่วยงานของรัฐเสียหายหรือเสียหาย เช่น การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐยืมทรัพย์สินของส่วนราชการนำมาใช้ในรายไปขายและนำเงินมาไว้ใช้จ่าย ส่วนตนทำให้ส่วนราชการต้องเสียหายประมาณเพื่อช้อนำมรดกมากกว่าที่ควรจะเป็น พฤติกรรมดังกล่าว ถือเป็น การทุจริต เบียดบังผลประโยชน์ของส่วนรวมเพื่อ ประโยชน์ของตนเอง และมีคามผิดฐานลักทรัพย์

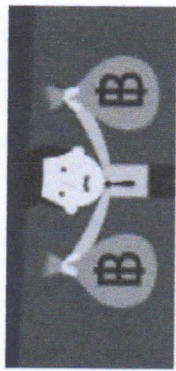

๗. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork Barreling) คือ การใช้สิทธิพลทางการเมืองเพื่อเรียก ผลตอบแทนหรือประโยชน์ ต่อพื้นที่ที่ตนรับผิดชอบ เช่น การที่นักการเมืองในจังหวัดขอเพิ่มงบประมาณเพื่อนำโครงการตัดถนน สร้างสะพาน ลง ในจังหวัด โดยใช้ชื่อหรือนามสกุลของตนเองเป็นชื่อ สะพาน / การใช้ชื่อสาธารณะในการหาเสียง

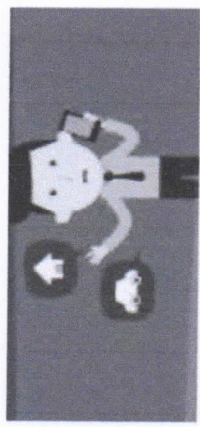
ปัจจัยที่ทำให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. มีฐานคิดในเรื่องการตอบแทนบุญคุณ โดยเฉพาะบุญคุณทางการเมือง

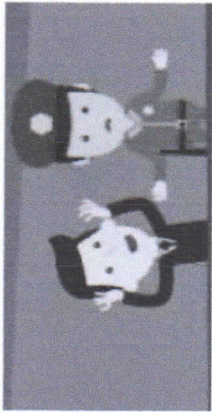

๒. มีพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินที่สุรุ่ยสุร่าย ทำให้รายรับไม่สมดุลกับรายจ่าย

๓. มีความจำเป็นในการรักษาดำรงอดลดการเผชิญปัญหา เน้นเรื่องวัตถุนิยม การอยากมีอยากได้

๔. บทลงโทษทางกฎหมายยังไม่เพียงพอต่อการป้องกันและป้องกัน

๕. โครงสร้างการบริหารและการมีระบบการตรวจสอบถ่วงดุล

ซึ่งฝ่ายตรวจสอบยังขาดความเข้าใจและระบบยังไม่มีประสิทธิภาพ

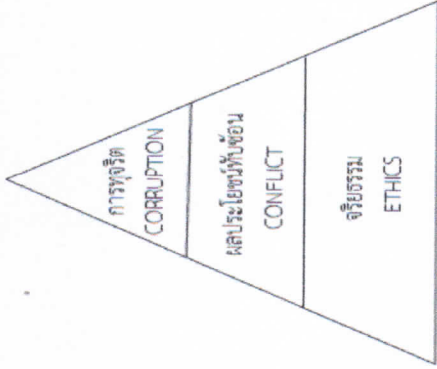

๖. มีฐานความคิดในลักษณะบูรณาการ

ไม่สามารถแยกแยะระหว่างเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนตัวกับเรื่องส่วนรวมออกจากกันได้อย่างสิ้นเชิง

ความสัมพันธ์ระหว่างจริยธรรม ประโยชน์ทับซ้อนและคอร์รัปชัน

ทุกประเทศมีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจน ทั้งในด้านของการกระทำและบทลงโทษ

บางประเทศมีกฎหมายบัญญัติห้ามกระทำการแต่ อีกหลายประเทศไม่มีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้

ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคนในแต่ละสังคม

รูปแบบความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม	
♦ การรับประโยชน์ต่างๆ (Accepting Benefits)	รับของขวัญ/เงินสนับสนุน/เงินบริจาคจากลูกค้าของหน่วยงาน ↗
♦ การทำธุรกิจกับตัวเอง (Self-Dealing) หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)	มีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด ↗
♦ การทำงานหลักจากออกจากราชการหรือหลังเกษียณ (Post-Employment)	ลาออกจากหน่วยงานเพื่อไปทำงานในหน่วยงานที่ดำเนินการธุรกิจประเภทเดียวกัน ↗
♦ การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting)	ตั้งบริษัทดำเนินการที่แข่งขันหรือรับงานจากหน่วยงานต้นสังกัด ↗
♦ การรั่วข้อมูลภายใน (Inside Information)	ใช้ประโยชน์จากข้อมูลภายในเพื่อประโยชน์ของตนเอง ↗
♦ การใช้สมบัติของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using Employer, Property for Private advantage)	นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ในส่วนตัว ↗
♦ การนำโครงการสาธารณะลงมือเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork-Barrelling)	รณรงค์มีโครงการลงมือเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ↗

OS แยกแยะระหว่าง

ประโยชน์ส่วนรวม

ประโยชน์ส่วนตัว

ไม่รับของขวัญจาก
ผู้มาติดต่อราชการ

ไม่ใช้รถหลวง
ในเรื่องส่วนตัว

ไม่ใช้โทรศัพท์หลวง
โทรธุระส่วนตัว

ไม่ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า
ส่วนตัวมาขำร่าที่ทำงาน

ไม่นำวัสดุอุปกรณ์
หลวงไปใช้ที่บ้าน

เอาวัสดุอุปกรณ์ที่
หลวงไปใช้ที่บ้าน

เอารถยนต์หลวง
มาใช้ในธุระส่วนตัว

เอาโทรศัพท์หลวงมา
โทรติดต่อธุระส่วนตัว

เอาอุปกรณ์ไฟฟ้า
ส่วนตัวมาขำร่าที่ทำงาน

ใช้บ้านปะปาหลวง
มาล้างรถส่วนตัว

5

คุณลักษณะ...พลเมืองต่อต้านทุจริตสู่สังคมที่ดีกว่า

แนวคิด

การที่เราจะมีความซื่อสัตย์สุจริตนั้น เราจะต้องปลูกฝังและสร้างจิตสำนึก เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริตอย่างถูกต้อง และให้เห็นโทษของการไม่ซื่อสัตย์สุจริต ว่าจะส่งผลกระทบต่อตนเองและสังคมอย่างไรบ้าง

การนำไปใช้

- พูดความจริง
- ไม่ลืกลาย
- ทำตัวเป็นหน้าตาซื่อถือ ทำตามสัญญา
- ตรงไปตรงมา
- กล้าเปิดเผยความจริง
- รู้จักแยกแยะประโยชน์ส่วนตนส่วนรวม

❓ ความซื่อสัตย์สุจริต

หมายถึง การยึดมั่นในความสัตย์จริง และในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม มีความซื่อตรงและมีเจตนาที่บริสุทธิ์ ปฏิบัติต่อตนเองและผู้อื่นโดยชอบ ไม่คดโกง

แนวคิด

การอยู่ร่วมกันของสมาชิกในสังคมหนึ่งนั้น ต้องอาศัยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ความเข้าใจซึ่งกันและกัน รวมทั้งการที่สมาชิกในสังคมคิดและทำเพื่อส่วนร่วมรู้จักการไปเพื่อสังคมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่

การนำไปใช้

- ดูแลสาธารณสมบัติ
- ช่วยเหลือผู้ทีเดือดร้อนกว่า
- ไม่นิ่งดูดายเมื่อพบเหตุการณ์ผิดปกติ
- ชื่นอาสาและทำอย่างเต็มกำลัง

❓ มีจิตสาธารณะ

หมายถึง การมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความตระหนักรู้และคำนึงถึงสังคมส่วนรวม มีความรับผิดชอบต่อตัวเองในการกระทำใดๆ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบเสียหายต่อส่วนรวมและพร้อมที่จะเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม

❓ ความเป็นธรรมทางสังคม
 การปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกันและอย่างมีเหตุผลโดยไม่เลือกปฏิบัติต่อเพศ เชื้อชาติ ชั้นสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม

😊 แนวคิด
 ทุกคนควรได้รับความเป็นธรรมอย่างเสมอภาค และเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะแตกต่างกัน ด้วยเชื้อชาติ ศาสนา ภูมิภาค ฐานะหรือการศึกษา รวมทั้งต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นด้วย ดังนั้น การให้ความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น การไม่เอาเปรียบผู้อื่นและการเข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองจะช่วยให้รักษาความเป็นธรรมในสังคมได้

➤ การนำไปใช้

- นึกถึงใจเขาใจเรา
- ไม่เอาเปรียบผู้อื่น
- รับฟังผู้อื่น
- เคารพในเกียรติผู้อื่น
- กตัญญูอย่างมีเหตุผล
- คำนึงถึงความยุติธรรม

😊 แนวคิด
 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการรู้จักความพอดี พอประมาณในการใช้ชีวิตการรู้จักพอใจในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ จะไม่ทำให้เกิดการดิ้นรนแบบเห็นแก่ตัวและขาดสติ ไม่เอาเปรียบผู้อื่นและสังคม

➤ การนำไปใช้

- รู้จักความเพียงพอ ความพอดี
- มีความอดทนอดกลั้น
- รู้จักบังคับตนเอง
- ไม่กลัวความยากลำบาก
- ไม่ทำอะไรสุดหัวหรือสุดโต่ง
- มีสติและเหตุผล

📍 เป็นอยู่อย่างพอเพียง
 การดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่ละโมภะโมกฏมาก รู้จักยับยั้งชั่งใจ และต้องไม่เอาเปรียบหรือเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น

❓ กระทำอย่างรับผิดชอบ
 หมายถึง การมีจิตสำนึกในบทบาทและหน้าที่ของตัวเอง และปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด เคารพกฎเกณฑ์กติกา พร้อมทั้งตรวจสอบการกระทำได้เสมอ หากมีการกระทำผิด ก็พร้อมที่จะยอมรับและแก้ไขในสิ่งที่ผิด

😊 แนวคิด
 การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เข้าใจซึ่งกันและกัน ไม่ละเมิดผู้อื่น และพร้อมยอมรับในการทำอะไรของตนเองนั้น สมาชิกทุกคนจะต้องเข้าใจความรับผิดชอบในบทบาทและหน้าที่ของตนเองและบุคคลต่างๆ รวมทั้งการปฏิบัติหน้าที่ต่างๆ อย่างมีความรับผิดชอบ พร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบได้ มีความเคารพต่อกฎเกณฑ์กติกาอย่างมีวินัย

➤ การนำไปใช้

- ทำหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด
- มีระเบียบวินัย เคารพกติกา
- รับผิดชอบต่อสิ่งที่ทำ กล้ายอมรับผิด และรับทราบโทษ

➤ ความหมายของคำว่า “ทุจริต” “ทุจริตต่อหน้าที่”
 “ทุจริต” หมายถึง ประพฤติชั่ว โกง ไม่ซื่อตรง

“ทุจริตต่อหน้าที่” หมายความว่า ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่งหรือหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติกรรมการทำให้อื่นเชื่อว่าผู้อื่นเชื่อว่าผู้อื่นเชื่อว่าผู้อื่นเชื่อว่าผู้อื่น หรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยชอบสำหรับตนเอง หรือผู้อื่น (พ.ร.บ. ป.ช. ๒๕๖) รำรวยผิดปกติหรือว่ากระทำการทุจริตต่อหน้าที่ (พ.ร.บ.ป.ช. ๒๕๖๐ (๔))

“การเรียไร” หมายความว่า การเก็บเงินหรือทรัพย์สิน โดยขอร้องให้ช่วยออกเงินหรือทรัพย์สินตามใจสมัคร และให้หมายความรวมถึงการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้หรือบริการซึ่งมีการแสดงโดยตรงหรือโดยปริยายมิใช่ว่าเป็นการซื้อขาย แลกเปลี่ยน ขดใช้หรือบริการธรรมดา แต่เพื่อรวบรวมเงินหรือทรัพย์สินที่ได้มาทั้งหมด หรือบางส่วนไปใช้ในกิจการอย่างใดอย่างหนึ่งนั้นด้วย

“เข้าไม่สุจริตเกี่ยวกับบริการเรียไร” หมายความว่า เข้าไปขอช่วยเหลือโดยมีส่วนร่วมในการจัดให้มีการเรียไรในฐานะเป็นผู้ร่วมจัดให้มีการเรียไร หรือเป็นประธานกรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงาน ที่ปรึกษา หรือในฐานะอื่นใดในการเรียไรนั้น

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการหรือหน่วยงานที่อยู่ในกำกับดูแลของรัฐทุกระดับทั้งในราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และรัฐวิสาหกิจ

“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า ข้าราชการ พนักงาน และลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ

ตัวอย่างเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

ตัวอย่างที่ ๑

สถานี 1 รถยนต์ราชการ

พฤติกรรม

- การใช้รถยนต์ราชการไปธุระส่วนตัว
- การเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อ

ตรวจสอบแล้วพบว่า
กระทำผิดจริง

หากเป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรงจะถูกลงโทษ **ปลดออก**
หรือ **ไล่ออก** จากราชการ

ตัวอย่างที่ ๒

พฤติกรรม

การที่ขอเบิกเบี่ยประชุมต่างๆ ที่คนไม่ได้เข้าร่วม
การประชุม

ตรวจสอบแล้วพบว่ากระทำผิดจริง
ถือเป็นกรเบิกเงินเท็จ
เป็นการกระทำอันได้ชื่อว่าประพฤติชั่ว
อย่างร้ายแรง

หากเป็นการกระทำผิดวินัยอย่าง
ร้ายแรงจะถูกลงโทษ **ปลดออก**
หรือ **ไล่ออก** จากราชการ

ตัวอย่างที่ ๓

ตอนที่ 2 เจ้าหน้าที่รัฐเรียก รับเงิน หรือสิ่งตอบแทน

เจ้าหน้าที่รัฐ เรียก รับ เงินหรือ สิ่งตอบแทน เพื่อแลกเปลี่ยนกับการอนุมัติต่างๆ หรือการกำสัญญา การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ

ตรวจสอบแล้วพบว่า กระทำผิดจริง

เป็นการกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะถูกลงโทษ **ปลดออก** หรือ **ไล่ออก** จากราชการ

ตัวอย่างที่ ๔

กรณีตัวอย่างเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

โครงการจัดซื้อรถเข็นลูกเข็น

บริษัท อสมท จำกัด
 บริษัท อสมท จำกัด
 บริษัท อสมท จำกัด
 บริษัท อสมท จำกัด
 บริษัท อสมท จำกัด
 บริษัท อสมท จำกัด
 บริษัท อสมท จำกัด

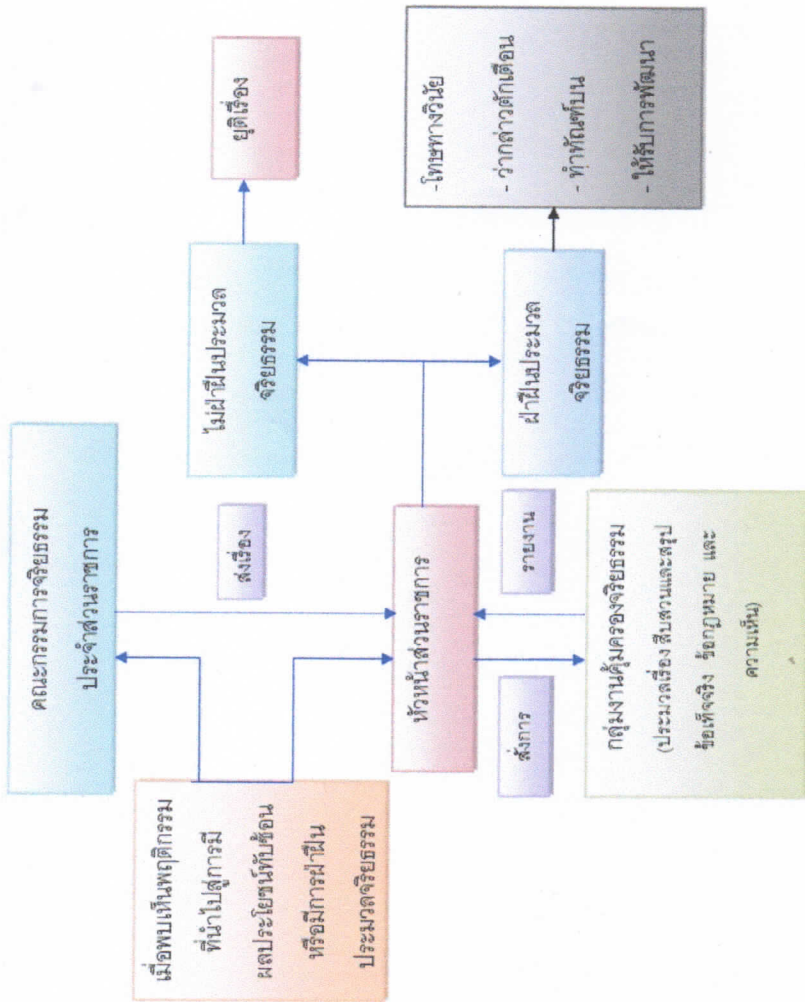
นายสมศักดิ์ อสมท จำกัด
 นายสมศักดิ์ อสมท จำกัด
 นายสมศักดิ์ อสมท จำกัด
 นายสมศักดิ์ อสมท จำกัด
 นายสมศักดิ์ อสมท จำกัด
 นายสมศักดิ์ อสมท จำกัด
 นายสมศักดิ์ อสมท จำกัด

ตัวอย่างที่ ๕

กรณีตัวอย่างเรื่องผลประโยชน์ทับซ้อน

หลังจากเกษียณอายุ นายทับซ้อน เข้ารับตำแหน่ง ที่ปรึกษาให้กับบริษัทผู้ทำธุรกรรมกับองค์กรเดิม ที่นายทับซ้อนเคยทำงานก่อนเกษียณอายุ

ขั้นตอนการดำเนินการกรณีเมื่อพบเห็นพฤติกรรม
ที่เป็นผลประโยชน์หรือการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

บรรณานุกรม

- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561
- ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- เรื่อง หลักเกณฑ์ของผู้ซึ่งอยู่ร่วมกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส
- อันถือว่าเป็นคู่สมรส พ.ศ. 2561
- พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562
- ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าพนักงานของรัฐ พ.ศ. 2563
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ. 2544

